

3 hours

Marks: 100

Please check whether you have got the right question paper.

N.B. 1. All questions are compulsory.**2. Figures to the right indicate maximum marks for each question.****3. Answers to the questions are to be written in full on the booklets provided.****Q.1 A) i) Fill in the blanks with suitable articles: (05)**

___ bus bound for Pune halted at Karad where ___ lot of passengers got in; but as they did not get ___ place to sit, some of ___ passengers got down and ___ bus resumed its journey.

ii) Fill in the blanks with suitable prepositions: (05)

_____ 30,000 rescue personnel have been kept ___ standby mode and all educational institutions ___ Puducherry will remain closed ___ account _____ the cyclonic storm.

Q.1 B) Do as Directed: (10)

- i) The project is a failure and this is obvious. (Rewrite as a Simple sentence)
- ii) Babita said to Geeta, "I want to purchase a car." (Change into Indirect Speech)
- iii) She is very weak and she cannot walk on her own. (Change into a Complex sentence)
- iv) The old man said, "Things have always been the same in this village." (Change into Indirect Speech)
- v) It has been raining since morning. (Add a Question Tag)
- vi) They don't like us. (Add a Question Tag)
- vii) She makes beautiful cakes. (Change the Voice)
- viii) Fight corruption. (Change the Voice)
- ix) Our departure _____ due to bad weather. (Fill in the blank with the Past Perfect form of the verb 'to delay')
- x) He _____ cricket for his country since 1991. (Fill in the blank with the correct form of the verb 'to play')

Q.2 Read the following passage and answer the questions that follow: (20)

It is my painful duty to have to record here my marriage at the age of thirteen. As I see the youngsters of the same age about me were under my care, and think of my own marriage, I am inclined to pity myself and to congratulate them on having escaped my lot. I can see no moral argument in support of such a preposterously early marriage.

Let the reader make no mistake. I was married and not betrothed. For in Kathiawad, there are two distinct rites – betrothal and marriage. Betrothal is a preliminary on the part of the parents of the boy and the girl to join them in marriage, and it is not inviolable. The death of the boy entails no widowhood on the girl. It is an agreement purely between the parents and the children have no concern with it. Often they are not even informed of it. It appears that I was betrothed thrice, though without my knowledge. I was told that two girls chosen for me had died in turn and therefore, I infer that I was betrothed three times. I have a faint recollection, however, that the third betrothal took place in my seventh year. But I do not recollect having been

informed about it. In the present chapter, I am talking about my marriage of which I have the clearest recollection.

It will be remembered that we were three brothers. The first was already married. The elders decided to marry my second brother, who was two or three years my senior, a cousin possibly a year older, and me, all at same time. In doing so there was no thought of our welfare, much less of our wishes. It was purely a question of their convenience and economy.

1. What does the writer wish to document? Quote the phrase that informs us of his feelings. 02
2. What does the writer tell us about the betrothal rite? 02
3. Does the writer have any recollection of his third betrothal? YES/NO
Quote the sentence that gives you the answer. 02
4. What were the reasons for the writer's early marriage? 02
5. The writer is arguing a case. State the main points made by him. Are these points based on sufficient evidence? Give examples of the evidence presented. 02
6. What does the phrase 'escaped my lot' mean? 01
7. Which heading would be most suitable for this passage?
 - a) The writer's Marriage
 - b) Customs in Kathiawad
 - c) Betrothal and Marriage01
8. Give the verb forms of the following words: 02
 - i. recollection
 - ii. argument
9. Give the noun forms of the following words: 02
 - i. moral
 - ii. purely
10. Find words in the passage that mean the following: 04
 - i. A formal promise to marry someone
 - ii. unbreakable
 - iii. completely unreasonable
 - iv. coming before an important action or event

Q.3

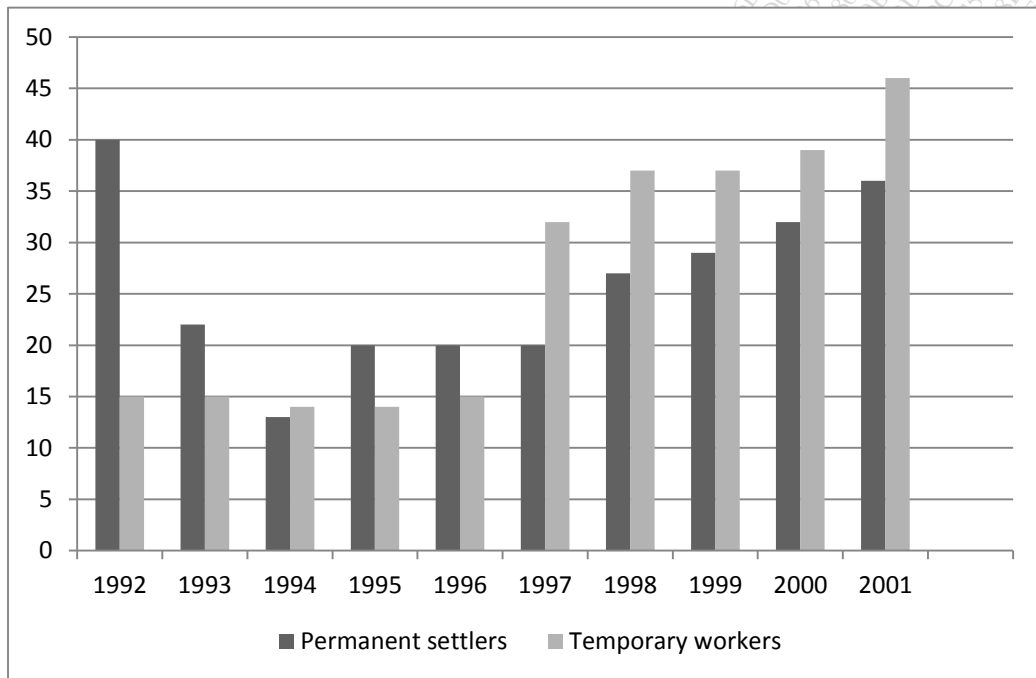
Answer any two of the following letters:

(20)

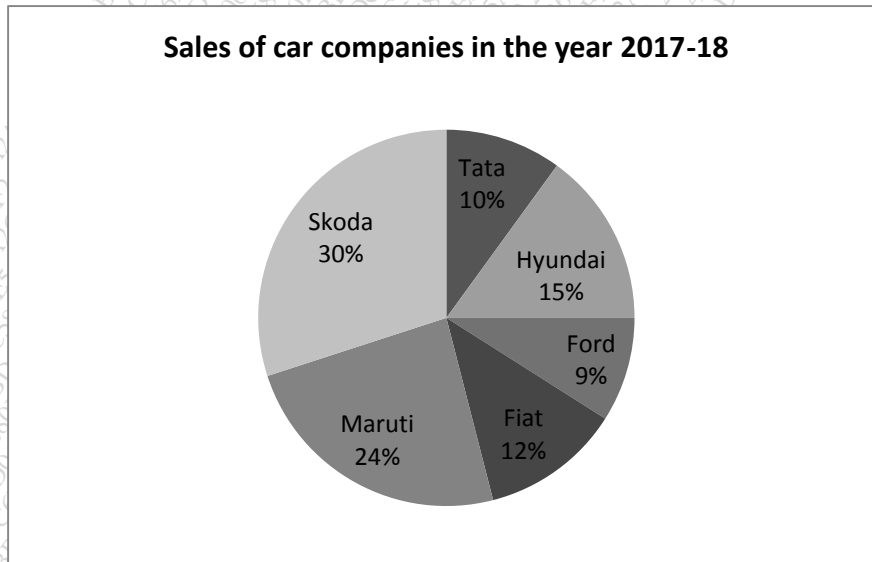
- i) Write an application letter for the post of Assistant Professor in English, SB College, Aurangabad.
- ii) You wish to pursue your doctoral degree in Economics from Cambridge University, England. Write a suitable Statement of Purpose for the same.
- iii) You have not received your money order from the post office in spite of its being due two months ago. Draft an application under the Right to Information Act for information regarding the same.

Q.4 A) Interpret the following data and write your analysis in around 150 words: (10)

Inflow of foreign workers in Australia 1992-2001

Q.4 B) Interpret the following data and write your analysis in around 150 words: (10)

Q.5 Attempt any one of the following essays: (250-350 words) (20)

- i) Importance of Yoga
- ii) Empowerment of Women
- iii) Impact of Social Media

[3 Hours]

[Total Marks : 100]

Please check whether you have got the right question paper.

- N.B:**
1. All questions are **compulsory**.
 2. Each question carries **equal (20) marks**.
 3. Draw **neat diagrams** and use of examples wherever **necessary**.
 4. Use of simple calculator is allowed.

1. Explain **ANY TWO** of the following : (20)
 - a) How does 'opportunity cost' affect decision making? Explain this with the help of two examples.
 - b) Explain with the help of an example why rational people think on the margin.
 - c) Benefits from exchange principle with the help of two examples.
2. Examine **ANY TWO** of the following : (20)
 - a) Explain the difference between Micro Economics and Macro Economics.
 - b) Explain the circular flow of income.
 - c) Plot a graph for the following function and explain. $Y = 14 + 5X$
3. Attempt **ANY TWO** of the following : (20)
 - a) What is meant by price elasticity of demand? What are the types of price elasticity of demand?
 - b) Explain market equilibrium with the help of a diagram.
 - c) Given the supply schedule of three individuals, derive the market supply schedule and market supply curve :

Price (in ₹)	Individual 'A' Quantity Supplied (Unit)	Individual 'B' Quantity Supplied (Unit)	Individual 'C' Quantity of Supplied (Unit)
10	05	07	09
20	10	14	18
30	15	21	27
40	20	28	36
50	25	35	45

4. Attempt **ANY TWO** of the following : (20)
 - a) What is meant by Trade? Explain free trade policy.
 - b) Explain the concept of absolute cost advantage.
 - c) Given two countries: India and Japan producing two goods TV and mobile phones, the cost of production is shown in the following table :

Countries	Goods	
	Hours needed to produce 1 unit of the goods	
	TV	Mobile Phones
Japan	50 Hours	25 Hours
India	20 Hours	50 Hours

- i) How many unit of TV and Mobile Phones can the countries produce in 300 hours?
 - ii) Draw the production possibility curves for both these countries.
5. Attempt **ANY TWO** of the following : (20)
 - a) Explain the principle of Responses to incentives.
 - b) Explain 'Economist as Policy Advisor'?
 - c) What is meant by market demand? Explain with the help of market demand curve.
 - d) What is meant by Protective trade policy? Explain.

(मराठी रूपांतर)

(३ तास)

(एकूण गुण : १००)

- सूचना : १. सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
२. प्रत्येक प्रश्नाला समान (२०) गुण आहेत.
३. आवश्यक तेथे सुबक आकृत्या काढा आणि उदाहरण द्या.
४. साध्या गणकयंत्राचा वापर करण्यास परवाणगी आहे.

१. खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा :

(२०)

- अ) निर्णय प्रक्रियेमध्ये संधी (त्याग) खर्च कसा परिणाम करतो हे दोन उदाहरणांच्या सहाय्याने स्पष्ट करा.
ब) विवेकी माणसे (लोक) सीमांत लाभाचा विचार का करतात हे उदाहरणांच्या सहाय्याने स्पष्ट करा.
क) विनिमयापासून लाभ हे तत्त्व दोन उदाहरणाव्दारे विशद करा.

२. खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्नाचे परिक्षण करा :

(२०)

- अ) सूक्ष्मलक्षी अर्थशास्त्र आणि समग्रलक्षी अर्थशास्त्र यातील फरक सांगा.
ब) उत्पन्नाचा चक्रीय प्रवाह स्पष्ट करा.
क) खालील कार्यात्मक फलनाचा आलेख काढून विश्लेषण करा. $Y = 14 + 5X$

३. खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा :

(२०)

- अ) मागणीची किंमत लवचिकता म्हणजे काय? मागणीच्या किंमत लवचिकतेचे प्रकार कोणते आहेत?
ब) बाजार समतोल आकृतीव्दारे स्पष्ट करा.
क) तीन व्यक्तीचे पुरवठा पत्रक दिलेले आहेत, त्यावरून बाजार पुरवठा पत्रक व बाजार पुरवठा वक्र काढा :

किंमत (₹)	'अ' व्यक्तीचे पुरवठा परिमाण (नग)	'ब' व्यक्तीचे पुरवठा परिमाण (नग)	'क' व्यक्तीचे पुरवठा परिमाण (नग)
१०	०५	०७	०९
२०	१०	१४	१८
३०	१५	२१	२७
४०	२०	२८	३६
५०	२५	३५	४५

४. खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा :

(२०)

- अ) व्यापार म्हणजे काय? मुक्त व्यापार धोरण स्पष्ट करा.
ब) निरपेक्ष खर्च लाभाची संकल्पना स्पष्ट करा.
क) भारत आणि जपान हे दोन देश दिलेले आहेत. हे दोन देश टीव्ही आणि मोबाईल फोन चे उत्पादन करतात. त्यांच्या उत्पादनाचा खर्च खालील तक्त्यांमध्ये दिलेला आहे:

देश	वस्तू	
	एक नग वस्तूच्या उत्पादनासाठी आवश्यक लागणारे तास	
	टिव्ही (दूरदर्शन)	मोबाईल फोन
जपान	५० तास	२५ तास
भारत	२० तास	५० तास

- १) ३०० तासामध्ये हे दोन देश दूरदर्शन (टीव्ही) आणि मोबाईल फोन या वस्तूचे किती उत्पादन करू शकतील?
- २) या दोन्ही देशांचा उत्पादन शक्यता वक्र काढा.

५. खालीलपैकी कोणत्याही दोहोंवर टिपा लिहा :

(२०)

- अ) उत्तेजनास प्रतिसाद हे तत्त्व सांगा.
 - ब) अर्थशास्त्रज्ञ (अर्थतज्ञ) हे एक धोरण सल्लागार असतात, स्पष्ट करा.
 - क) बाजार मागणी म्हणजे काय? आकृतीच्या सहाय्याने बाजार मागणी वक्र स्पष्ट करा.
 - ड) संरक्षित व्यापार धोरण म्हणजे काय? स्पष्ट करा.
-

(2 ½ hours)

Total marks: 75

N. B (1) All questions are compulsory

(2) All questions have internal choice

(3) Figures to the right indicate full marks

1. A) Choose the correct alternative: **(any eight)** (8)

1. With reference to language, India officially follows a -----
(One national language policy, three language policy, multi-language policy)
2. The constitution of India recognizes minority on the basis of -----
(Age and religion, Caste and religion, Language and religion)
3. Limbu, Kota, Munda, Meena are....
(Textiles of India, Tribes of India, Hilly areas in North East India)
4. The most popular symbol of Baha'i faith in India is the
(Qutub Minar, Synagogue, Lotus temple)
5. Chandigarh, Lakshadweep, Puducherry are ----- of India.
(State capitals, States, Union Territories)
6. In Government aided higher educational institutions -----per cent is reserved for persons with disabilities.
(One, two, five)
7. Secularism in India means -----
(Equal treatment to all religions, power distribution among religious groups, state recognition of caste identities)
8. -----is a national party.
(Aam Aadmi Party, Asom Gana Parishad, Bahujan Samaj Party)
9. -----was formed as a separate state from Andhra Pradesh.
(Chattisgarh, Telangana, Hyderabad)
10. Right to privacy is now a -----in the constitution.
(Fundamental Right, Fundamental Duty, Economic policy)

1. B) State whether the following statements are True or False **(any seven):** (7)

1. The legendary leader Potti Sriramulu took fast unto death for a separate state for Telugu speakers.
2. Article 15 enables the government for affirmative action of SC/ST in terms of reservation in education and job.

3. For the purpose of Census, a person who can both read and write with understanding in any language, is treated as literate.
4. In modern India, the percentage of rural population is more than urban population.
5. 'Sons of the soil' theory implies jobs for all in a state.
6. India has a federal system with single citizenship.
7. Both Fundamental Rights and Directive Principles of State Policy are enforceable by court.
8. 73rd amendment to the Indian constitution refers to urban local bodies.
9. 1/3rd seats are reserved for women in Gram Panchayat.
10. Judicial Review means stands for the Supreme Court's right to declare a law passed in legislature as null and void.

2. A. Discuss the reasons for gender disparity in India and give reasons to combat the same. (15)

OR

B. Explain the term physical disability and discuss the problems of persons with disabilities (PwD) in India.

3. A. Discuss the inter-group conflicts caused due to caste inequalities in India society. Suggest measures to eradicate caste conflicts. (15)

OR

B. Comment on various issues regarding communalism in India.

4. A. Discuss the various features of the Indian constitution. (15)

OR

B. Write a note on the significance of Fundamental Duties for the realization of modern India.

5. A. Comment on the contribution of women towards Indian politics and suggest measures for increased participation. (15)

OR

B. Write short notes on **any three** of the following:

- i. Multiculturalism
- ii. India's literacy rates
- iii. Efforts towards achieving communal harmony
- iv. Multiparty system in India
- v. Panchayati Raj

वेळ: २ तास ३० मी.

गुण: ७५

सूचना: १.सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.

२. उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

३.आवश्यकता वाटल्यास इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

प्रश्न १.अ) रिकाम्या जागी योग्य शब्द लिहा.(कोणतेही आठ)

०८

१. भाषांच्या संदर्भात,भारतात अधिकृतपणेचे पालन केले जाते.
(एक राष्ट्रीय भाषा धोरण, त्री भाषीय धोरण, बहुभाषीय धोरण)
२. भारतीय राज्यघटनेने अल्पसंख्याकांना.....च्या आधारावर अधिकृत मान्यता दिली आहे.
(वय आणि धर्म, जाती आणि धर्म, भाषा आणि धर्म)
३. लिंबू,कोटा,मुंडा,मीना हेआहेत.
(भारतातील वस्त्रप्रकार, भारतातील आदिवासी, ईशान्य भारतातील डोंगराळ क्षेत्र)
४. भारतातील बहाई श्रद्धेचे सर्वात मोठे प्रतिकआहे.
(कुतुब मिनार,ज्युंके उपासनास्थान, लोटस मंदिर)
५. चंदीगड,लक्षद्वीप,पुदुचेरी हे भारतातील.....आहेत.
(राज्यांच्या राजधान्य, राज्य, केंद्रशासित प्रदेश)
६. शासन सहाय्यित उच्च शिक्षण संस्थांमध्ये विकलांग लोकांकरिता.....टक्के आरक्षण आहे.
(एक, दोन,पाच)
७. भारतातील धर्मनिरपेक्षता म्हणजेहोय.
(सर्व धर्मांना समान वागणूक, धार्मिक समूहांना सत्तेचे वितरण, जातीच्या स्वत्वासाठी राज्यांची अधिकृत मान्यता)
८.हा एक राष्ट्रीय पक्ष आहे.
(आम आदमी पार्टी, आसाम गण परिषद, बहुजन समाज पार्टी)
९. आंध्रप्रदेश पासून हे वेगळे राज्य निर्माण झाले.
(छत्तीसगड, तेलंगाना, हैदराबाद)
१०. गोपनीयतेचा हक्क हा आता राज्यघटनेतीलआहे.
(मुलभूत हक्क,मुलभूत कर्तव्य, आर्थिक धोरण)

१.ब) खालील विधाने चूक कि बरोबर आहेत ते सांगा.(कोणतेही सात)

०७

१. तेलगु भाषिकांकरिता वेगळ्या राज्यासाठी पोटी श्रीरामूलू यांनी आमरण उपोषण केले होते.
२. राज्यघटनेचे कलम १५ हे अनुसूचित जाती आणि अनुसूचित जमातीच्या शिक्षण आणि नोकरी च्या संदर्भात सरकारची सकारात्मक क्रिया सक्षम करते.
३. जनगणनेच्या दृष्टीने जी व्यक्ती कोणतीही भाषा वाचू आणि लिहू शकतो त्याबरोबरच समजू शकतो,त्याला साक्षर असे म्हणतात.
४. आधुनिक भारतात,नागरी लोकसंख्येपेक्षा ग्रामीण लोकसंख्येचे प्रमाण जास्त आहे.
५. 'धरतीपुत्रांची मागणी' सिद्धांत राज्यातील सर्वाना रोजगार सुचवते.
६. भारतात एकेरी नागरीकत्वासोबत संघराज्य पद्धती आहे.
७. मुलभूत हक्क आणि राज्य धोरण निर्देशक तत्वे दोन्ही न्यायालयीन अंमलबजावणीयोग्य आहेत.
८. भारतीय राज्यघटनेची ७३ वी घटनादुरुस्ती नागरी स्थानिक संस्थांशी संदर्भित आहे.
९. ग्रामपंचायत मध्ये स्त्रियांकरिता १/३ जागा आरक्षित आहेत.
१०. न्यायिक पुनरावलोकन म्हणजे विधिमंडळात संमत झालेले कायदे रद्दबातल घोषित करण्याचा सर्वोच्च न्यायालयाचा अधिकार होय.

२.अ) भारतातील स्त्री-पुरुष लिंगोत्तर विषमतेच्या कारणांची चर्चा करा आणि त्याच्या निराकरणासाठीची कारणे द्या.

१५

किंवा

ब) शारीरिकदृष्ट्या विकलांग हि संकल्पना स्पष्ट करा आणि विकलांग व्यक्तींच्या समस्यांची चर्चा करा.

३.अ) भारतीय समाजातील जातीय विषमतेमुळे निर्माण झालेल्या आंतर गट संघर्षाच्या कारणांची चर्चा करा.जातीय संघर्ष नष्ट करण्यासाठी उपाय सुचवा.

१५

किंवा

ब) भारतातील सांप्रदायिकतावादाशी संबंधित विविध समस्यांवर भाष्य करा.

४.अ) भारतीय राज्यघटनेच्या विविध वैशिष्ट्यांची चर्चा करा.

१५

किंवा

ब) आधुनिक भारताच्या परिपूर्तीसाठी मुलभूत कर्तव्यांचे महत्व यावर टीप लिहा

५.अ) भारतीय राजकारणासाठी स्त्रियांच्या योगदानावर भाष्य करा आणि सहभाग वाढविण्यासाठीचे उपाय सुचवा.

१५

किंवा

ब) टीपा लिहा (कोणत्याही तीन)

१५

- १) बहसंस्कृतीवाद
- २) भारताचा साक्षरता दर
- ३) जातीय सलोख्यासाठी प्रयत्न
- ४) भारतातील बहुपक्ष पद्धती
- ५) पंचायत राज

[3 Hours]

[Total Marks : 100]

Please check whether you have got the right question paper.

- N.B:**
1. All questions are compulsory.
 2. All questions carry equal marks.
 3. Figures to the right indicate full marks allotted to the question.

1. Attempt **any two** of the following :

- a) Explain the socio-economic & religious causes of the Revolt of 1857. (10)
- b) Discuss the role of Indian Association & Madras Mahajan Sabha in the promotion of National awakening. (10)
- c) Describe the role of A. O. Hume in the foundation of Indian National Congress. (10)

2. Attempt **any two** of the following :

- a) Describe the programme & achievements of Moderates. (10)
- b) Write a note on Swadeshi and Home Rule movement during the Extremist phase of the Congress. (10)
- c) Give an account of revolutionary activities in Maharashtra. (10)

3. Attempt **any two** of the following :

- a) Write an essay on the Non-cooperation movement under the leadership of Mahatma Gandhi. (10)
- b) Narrate the programme & progress of the Civil Disobedience movement. (10)
- c) Write a detailed note on Quit India Movement. (10)

4. Attempt **any two** of the following :

- a) Focus on the prominent provisions of the Government of India Act of 1935. (10)
- b) Mention in detail the features of Mountbatten Plan. (10)
- c) Trace the circumstances that led to the partition of India. (10)

5. Write a short note on **any two** of the following :

- a) Consequences of the Revolt of 1857. (10)
- b) Revolutionary activities in Bengal. (10)
- c) Programme of Non-cooperation movement. (10)
- d) Indian Independence Act. (10)

(मराठी रूपांतर)

(३ तास)

(एकूण गुण : १००)

कृपया आपणांस योग्य पेपर मिळाला आहे का ते तपासून पहा

- सूचना : १. सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
२. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
३. उजवीकडील अंक उपप्रश्नांचे गुण दर्शवितात.

१. खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा :

- अ) १८५७ च्या उठावाची सामाजिक, आर्थिक आणि धार्मिक कारणे स्पष्ट करा. (१०)
ब) इंडियन असोसिएशन आणि मद्रास महाजन सभा यांच्या राष्ट्रीय जागृती कार्याविषयी चर्चा करा. (१०)
क) भारतीय राष्ट्रीय काँग्रेसच्या स्थापनेमधील ए. ओ. ह्यूम यांच्या भूमिकेचे वर्णन करा. (१०)

२. खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा :

- अ) मवाळांच्या कार्यक्रम व कामगिरीचे वर्णन करा. (१०)
ब) काँग्रेसच्या जहाल कालखंडातील स्वदेशी व होमरूल चळवळीवर टीप लिहा. (१०)
क) महाराष्ट्रातील क्रांतिकारी चळवळीची माहिती द्या. (१०)

३. खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा :

- अ) महात्मा गांधीच्या नेतृत्वाखालील असहकार चळवळीवर निबंध लिहा. (१०)
ब) सविनय कायदेभंग चळवळीच्या कार्यक्रम व वाटचालीचे वर्णन करा. (१०)
क) चलेजाव आंदोलनावर सविस्तर टीप लिहा. (१०)

४. खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा :

- अ) १९३५ च्या भारत सरकारच्या कायद्यातील प्रमुख तरतुदीवर प्रकाश टाका. (१०)
ब) माउंटबॅटन योजनेच्या वैशिष्ट्यांची सविस्तर माहिती द्या. (१०)
क) भारताच्या फाळणीला जबाबदार ठरलेल्या परिस्थितीचा मागोवा द्या. (१०)

५. खालीलपैकी कोणत्याही दोन टिपा लिहा :

- अ) १८५७ च्या उठावाचे परिणाम. (१०)
ब) बंगालमधील क्रांतिकारी चळवळी. (१०)
क) असहकार आंदोलनाचा कार्यक्रम. (१०)
ड) भारतीय स्वातंत्र्याचा कायदा. (१०)

(३ तास)

(एकूण गुण : १००)

- सूचना : १. सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
२. उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

१. अ) 'नाटक' या साहित्यप्रकाराची स्वरूपवैशिष्ट्ये स्पष्ट करा. २०
किंवा
आ) नाटकाच्या इतिहासातील ठळक टप्पे सविस्तर स्पष्ट करा.
२. अ) 'कावळ्यांची शाळ' या नाटकाच्या आधारे मंगेश व त्याचे शेजारी यांचे व्यक्तिविशेष सविस्तर लिहा. २०
किंवा
आ) 'कावळ्यांची शाळा' या नाटकाच्या आधारे सामान्य, मध्यमवर्गीय माणसाचे अगतिक जीवन कसे चित्रित झाले आहे ते सविस्तर स्पष्ट करा.
३. अ) 'राहिले दूर घर माझे' हे नाटक फाळणीच्या पार्श्वभूमीवर मानवी भावविश्वाचे दर्शन कसे घडविते ते २०
थोडक्यात लिहा.
किंवा
आ) 'राहिले दूर घर माझे' या नाटकाच्या आधारे माई व तन्नो यांचे परस्परसंबंध सविस्तर स्पष्ट करा.
४. प्रत्येक गटातील एक टीप लिहा. १०
अ) १. नाटकातील पात्रचित्रण
किंवा
२. 'सुखात्मिका' या नाटयप्रकाराचे विशेष
- आ) १. 'कावळ्यांची शाळा' मधील शकू व शांता या स्त्री व्यक्तिरेखा १०
किंवा
२. बाळया डफळापूरकर याची C.A ची परीक्षा
- इ) १. 'राहिले दूर घर माझे' नाटकातील कासीम व हमिदा यांचे कोकणप्रेम १०
किंवा
२. 'राहिले दूर घर माझे' नाटकातील घटनास्थळे

५. पुढीलपैकी कोणत्याही पाच प्रश्नांची पूर्ण वाक्यात उत्तरे लिहा.

- १) मंगेश कोणती नोकरी करत असतो?
- २) शकूच्या मामाचे पूर्ण नाव लिहा.
- ३) आपल्या कोणत्या नाटकाचे तेंडुलकरांनी 'कावळ्यांची शाळा' या नावाने पुनर्लेखन केले?
- ४) काटदरे बाळयाजवळ कोणाचे स्थळ घेऊन येतात?
- ५) लेखक शफाअत खान यांच्या मामेभावाचा ताबा नाटकातील कोणत्या पात्राने घेतला आहे?
- ६) तन्नो माईना विचारून आयेशाला काय देते?
- ७) माईच्या मुलाचे नाव काय आहे?
- ८) जावेदला शाळेत इतिहासाच्या खेळात काय बनावे लागे?

१०